IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 72)**

z dnia 24 czerwca 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 72)

24 czerwca 2021 r.

Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży, obradująca pod przewodnictwem poseł **Mirosławy Stachowiak-Różeckiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. (druk nr 1234) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 1273) w zakresie:

1) części budżetowej 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenie w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje podmiotowe i celowe,
d) programy wieloletnie w układzie zadaniowym;

2) agencji wykonawczych:
a) Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
b) Narodowego Centrum Nauki;

3) państwowych osób prawnych:
a) Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej,
b) Centrum Łukasiewicz;

4) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. nr 43 (w zakresie szkolnictwa wyższego);
5) części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk:
a) dochody i wydatki,
b) dotacje podmiotowe i celowe;

6) części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje podmiotowe i celowe,
d) programy wieloletnie w układzie zadaniowym;

7) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. 29.

W posiedzeniu udział wzięli: **Dariusz Piontkowski** sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki, **Piotr Prokopczyk** dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli oraz **Tadeusz Latała** kanclerz Polskiej Akademii Nauk.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Krzysztof Kumor**, **Agnieszka Kalinowska-Wójcik**, **Daria Grochowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dzień dobry. Otwieram posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży.

Witam państwa posłów, pana Dariusza Piontkowskiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki oraz pozostałych gości.

Stwierdzam kworum. Porządek dzienny posiedzenia obejmuje: rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. (druk numer 1234) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk 1273) w zakresie:

1) części budżetowej 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka, w tym dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje podmiotowe i celowe, programy wieloletnie w układzie zadaniowym;

2) agencji wykonawczych, w tym Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Narodowego Centrum Nauki;

3) państwowych osób prawnych, w tym Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, Centrum Łukasiewicz;

4) części budżetowej 83 – rezerwy celowe (pozycja nr 43) w zakresie szkolnictwa wyższego;

5) części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk, w tym dochody, wydatki oraz dotacje podmiotowe i celowe. Referuje prezes Polskiej Akademii Nauk;

6) części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie, w tym dochody, wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje podmiotowe i celowe, programy wieloletnie w układzie zadaniowym;

7) części budżetowek 83 – rezerwy celowe pozycja 29.

Czy są uwagi do porządku? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny.

Przystępujemy do rozpatrzenia i zaopiniowania sprawozdania z wykonania budżetu państwa w zakresie części budżetowej 28 – Szkolnictwa wyższego i nauki, agencji wykonawczych: Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Narodowego Centrum Nauki oraz państwowych osób prawnych: Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej oraz Centrum Łukasiewicz; następnie części budżetowej 83 – rezerwy celowe w pozycji 43.

Bardzo proszę o zabranie głosu pana Dariusza Piontkowskiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki Dariusz Piontkowski:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, dochody budżetowe w części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka to zaledwie sto kilkanaście milionów złotych. Jest to i tak 88% więcej niż pierwotnie zakładano. Głównie są to dochody ze zwrotu niewykorzystanych środków z jednostek objętych umowami.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Panie ministrze, przepraszam, troszeczkę bliżej mikrofon.

Sekretarz stanu w MEiN Dariusz Piontkowski:

Sto kilkanaście milionów złotych – osiemdziesiąt kilka procent więcej, niż pierwotnie zakładano – są to zwroty z niewykorzystanych środków z jednostek objętych umowami z NCBR oraz NCN. Jeśli chodzi o wydatki budżetowe – tu są już zdecydowanie wyższe kwoty. Ostatecznie plan wydatków zwiększono łącznie do kwoty 26 527 000 tys. zł. Był on o 788 000 tys. zł większy, niż pierwotnie zakładano. Wykonanie budżetu wyniosło ostatecznie 26 128 000 tys. zł. To jest 98,5% wydatków, które planowano. Zasadniczą część zrealizowano w części 28. Stanowiły to wydatki w dziale 730 – Szkolnictwo wyższe i nauka – 25 880 000 tys. zł. W zakresie działu 730 zrealizowano wydatki bieżące, dotacje, subwencje, świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz wydatki bieżące jednostek w kwocie 20 450 000 tys. zł.

Wydatki majątkowe krajowe – ponad 1 000 000 tys. zł; wydatki na realizacją projektów Unii Europejskiej w łącznej kwocie – 4 382 000 tys. zł. Największy udział w zrealizowanych w wydatkach bieżących miała grupa wydatków dotacji oraz subwencji w kwocie – 19 640 000 tys. zł, w tym na subwencje z budżetu na utrzymanie i rozwój potencjału

dydaktycznego i badawczego dla jednostek zaliczanych i niezaliczanych do sektora finansów publicznych przeznaczono kwotę 15 215 000 tys. zł.

Na realizację dwóch programów wieloletnich realizowanych w 2020 r. przewidziano środki w wysokości 95 400 tys. zł. Zostały one zrealizowane niespełna w 85%. Na program wieloletni, którego był już 5. etap, „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy" – wydatkowano łącznie 12 500 tys. zł. To jest 100% zaplanowanych środków. Program drugi –„Uniwersytet Warszawski 2016–2025" – wydatkowano nieco ponad 82% zaplanowanych środków.

Nadzór nad realizacją i wdrażaniem wyników programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków" sprawował minister rozwoju pracy i technologii przy współpracy ministra nauki i szkolnictwa wyższego. Głównym wykonawcą i koordynatorem był Centralny Instytut Ochrony Pracy, Państwowy Instytut Badawczy.

Jeśli chodzi o działalność agencji wykonawczych, państwowych osób prawnych, Narodowego Centrum Nauki – wydatki ogółem zaplanowane w 2020 r. wyniosły łącznie 1 284 000 tys. zł, z tego ostatecznie wydatkowano prawie 97%. W ramach prowadzonej działalności badawczej NCN finansowało realizację badań podstawowych w formie projektów badawczych, w tym zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo badawczej niezbędnej do realizacji tych projektów, projektów badawczych realizowanych przez osoby rozpoczynające karierę naukową, w tym mających na celu stworzenie unikatowego warsztatu naukowego lub powołanie nowego zespołu naukowego, stypendia doktorskie i staże po uzyskaniu stopnia doktora, projekty badawcze dla doświadczonych naukowców, mających na celu realizację pionierskich badań naukowych, w tym interdyscyplinarnych, ważnych dla rozwoju nauki, wykraczających poza dotychczasowy stan wiedzy i których efektem mogą być odkrycia naukowe.

Druga agencja to Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Wydatki wraz ze środkami europejskimi w 2020 r. wyniosły łącznie ponad 5 200 000 tys. zł. Z tego wydano ostatecznie około 97% wszystkich środków. NCBR finansowało w 2020 r. m.in.: realizację badań w formie projektów wykonywanych w ramach programów ustanowionych przez centrum, prace badawczo-rozwojowe przez komercjalizację wyników w podmiotach mających zdolność zastosowania wyników prac badawczych w praktyce, realizację zadań na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, projekty badawcze w ramach programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy". O tym programie wspominałem przed chwilą.

Centrum wspiera tworzenie nowoczesnych rozwiązań i technologii poprzez finansowanie projektów badawczo-rozwojowych ukierunkowanych na zacieśnienie współpracy sektora nauki i gospodarki oraz dąży do zintensyfikowania komercjalizacji efektów badań naukowych.

Kolejna agencja to Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej. Wydatki ogółem w 2020 r. wyniosły łącznie prawie 159 000 tys. zł. Ostatecznie wydatkowano ponad 89% środków. Te pieniądze były przeznaczone na szereg działań takich jak programy własne, w tym program powrotów młodych naukowców „Program im. Stanisława Ulama", program „Promocja języka polskiego" – skierowany do studentów polonistyki; oprócz tego również zadania zlecone przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w tym w ramach Środkowoeuropejskiego Programu Wymiany Uniwersyteckiej, a także zadania ustawowe.

Kolejny podmiot to Sieć Badawcza Łukasiewicz, tworzona przez instytuty działające w ramach tej sieci. Środki te można podzielić na dwie części. Pierwsza z nich – część wydatkowana na Centrum Łukasiewicz – było to łącznie nieco ponad 20 000 tys. zł. Druga część – subwencje przekazane do instytutów tworzących Sieć Badawczą Łukasiewicz. Łącznie zrealizowano w tym fragmencie wydatki w wysokości prawie 275 000 tys. zł.

Gdyby były jakieś bardziej szczegółowe pytania, to oczywiście są przedstawiciele poszczególnych agencji, którzy chętnie odpowiedzą na państwa pytania. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję bardzo.

Szanownych państwa posłów informuje, że oczywiście są z nami przedstawiciele Narodowego Centrum Badań i Centrum Łukasiewicz oraz dyrektor NAWA. Jeśli w dyskusji pojawią się pytania, to będą mogli odpowiedzieć.

Teraz bardzo proszę o zabranie głosu pana Piotra Prokopczyka, dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego NIK-u.

Dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli Piotr Prokopczyk:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, szanowni państwo, mam przyjemność przedstawić informację na temat wyników kontroli budżetu państwa w części 28 –Szkolnictwo wyższe i nauka. Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w tej części. W wyniku kontroli 6,7% wydatków z budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w części 28 stwierdzono, że zostały one zrealizowane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem przepisów regulujących tryb wykonywania poszczególnych rodzajów wydatków.

Jednocześnie w ramach części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka stwierdzono nieprawidłowości. Nie miały one jednak istotnego wpływu na ocenę ogólną wykonania budżetu państwa w tej części. Dotyczyły one w szczególności: nierzetelnego rozliczenia dotacji celowych wydatkowanych w 2020 r. przez Politechnikę Gdańską, Politechnikę Wrocławską oraz Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk na łączną kwotę 5 773 500 zł, opartego jedynie na ogólnej kwocie poniesionych kosztów wykazanych w sprawozdaniach; przekazania z opóźnieniem wynoszącym 35 i 49 dni pierwszych transz dotacji, wynikających z umów zawartych z trzema jednostkami; braku spełniania w 2020 r. wymogów ustawy o rachunkowości, jeżeli chodzi o politykę rachunkowości jednostki, a dotyczyło to określenia struktury zbiorów danych, ich wzajemnych powiązań oraz funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i procesach przetwarzania danych, a także zamieszczania opisów systemu informatycznego, jak również niezatwierdzenia do 10 lutego 2021 r. w sposób trwały zapisów na kontach księgowych dysponenta głównego części 28, co było niezgodne z art. 23 ustawy o rachunkowości. W efekcie tego sprawozdania budżetowe dysponenta głównego części 28 za grudzień 2020 r. zostały sporządzone na podstawie niezatwierdzonych dokumentów księgowych, jak również dokonywania w 2020 r. zapisów na kontach księgi głównej z naruszeniem zasady podwójnego zapisu określonego w art. 15 ustawy o rachunkowości.

Ponadto minister nie skorzystał z możliwości kontroli merytorycznej sprawozdań złożonych przez Biuro Rady Doskonałości Naukowej – dysponent trzeciego stopnia – ograniczając się jedynie do kontroli formalno-rachunkowej.

Ponadto trzeba wskazać, że przedmiotem kontroli NIK-u jak co roku są sprawozdania. Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka na podstawie sprawozdań jednostkowych, własnych i podległych jednostek, terminowo i prawidłowo pod względem rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki oraz dysponenta głównego były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań dysponenta głównego w zakresie jego dochodów i wydatków oraz urzędu obsługującego ministra. Księgi rachunkowe dysponenta części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka prowadzono prawidłowo z zachowaniem ciągłości i kompletności ewidencji operacji gospodarczych.

Sprawozdania przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach. Na podstawie przeprowadzonej dodatkowo kontroli ksiąg rachunkowych w części 28, stanowiących podstawę sporządzenia wyżej wymienionych sprawozdań, nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że księgi te w zakresie obejmującym zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań prowadzone były nieprawidłowo.

Jednocześnie w trakcie kontroli wykonania budżetu państwa w zakresie części 28 (dotyczy części 83 budżetu państwa – rezerwy celowe) objęto szczegółowym badaniem

pozycje 31, 49 oraz 20. W ramach tej kontroli stwierdzono, że środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, a w przypadku pozycji 20 i 49 – w pełnej wysokości.

Jeżeli chodzi o kwestie pozostałych rezerw celowych – chodzi o pozycję 43 – to chciałbym powiedzieć, że akurat to nie było przedmiotem szczegółowego badania Najwyższej Izby Kontroli.

Z mojej strony to tyle, oczywiście jeżeli będą jakieś pytania, chętnie udzielimy wyjaśnień. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Oczywiście, bardzo dziękuję.

Zapraszam panią poseł Agnieszkę Dziemianowicz-Bąk do przedstawienia koreferatu i wniosków do opinii Komisji. Bardzo proszę.

Poseł Agnieszka Dziemianowicz-Bąk (Lewica):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni goście, po zapoznaniu się ze sprawozdaniem z wykonania ustawy budżetowej w 2020 r. w części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka, agencje wykonawcze, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Narodowe Centrum Nauki, państwowe osoby prawne, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Centrum Łukasiewicz oraz w części 83 – rezerwy celowe, a także po analizie pozytywnych opinii Biura Analiz Sejmowych i Najwyższej Izby Kontroli i po wysłuchaniu dodatkowych wyjaśnień podsekretarza stanu pana Wojciecha Murdzka w trakcie posiedzenia podkomisji stałej do spraw ekonomiki edukacji i nauki wnoszę, by Wysoka Komisja wydała w przedmiotowej sprawie opinię pozytywną. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Bardzo dziękuję.

Otwieram dyskusję. Ktoś z państwa posłów ma dodatkowe pytania? Nie widzę. Zamykam dyskusję.

Szanowni państwo, czy jest sprzeciw wobec wniosku pani poseł Agnieszki Dziemianowicz-Bąk o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w zakresie części budżetowej 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka, agencji wykonawczych, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Narodowe Centrum Nauki, państwowych osób prawnych, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej i Centrum Łukasiewicz oraz części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w pozycji 43? Nie ma sprzeciwu. Szanowni państwo, stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek zaprezentowany przez panią poseł.

Przystępujemy do rozpatrzenia i zaopiniowania sprawozdania z wykonania budżetu państwa w zakresie części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk. Bardzo proszę, pan minister Dariusz Piontkowski.

Sekretarz stanu w MEiN Dariusz Piontkowski:

W tej części dochody wyniosły ostatecznie 151 000 zł. Brały się głównie w związku z nieterminową realizacją zawartych umów.

Wydatki Polskiej Akademii Nauk w 2020 r. ostatecznie wyniosły prawie 91 000 tys. zł. Składały się na nią: dotacja podmiotowa – ponad 85 000 tys. zł, dotacje celowe na inwestycje – prawie 5000 tys. zł, mniejszych zakresach dotacje celowe na zadania w zakresie kształcenia oraz dotacje na wkład własny na realizację jednego z projektów w ramach programu „Infrastruktura i środowisko". Łącznie wydatkowano środki na ponad 99%.

W ramach dotacji finansowana była m.in. działalność organów i korporacji uczonych Polskiej Akademii Nauk w kwocie 15 300 tys. zł, działalność pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych PAN-u w kwocie ponad prawie 41 000 tys. zł i pozostała działalność – prawie 30 000 tys. zł. W ramach tej kwoty finansowana była obsługa administracyjna akademii, realizowana przez kancelarię PAN-u oraz współpraca naukowa z zagranicą w ramach umów i porozumień podpisanych przez akademię.

Dotacja celowa w ramach współfinansowania krajowych programów finansowanych z udziałem środków europejskich – wydatkowano kwotę w wysokości 146 000 zł. Wydatki majątkowe PAN-u w 2020 r. to 2500 tys. zł.

Plan po zmianach ukształtował się wysokości 4800 tys. zł. Przyznane dotacje zostały wydatkowane w pełnej wysokości. Część z nich wykorzystano na inwestycje w obiektach

zabytkowych – ponad 2000 tys. zł i ponad 2700 tys. zł w innych jednostkach sektora finansów publicznych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, oczywiście jest też z nami kanclerz Polskiej Akademii Nauk, pan Tadeusz Latała, więc gdyby była potrzeba, żeby w dyskusji zadać pytania, to państwo o tym informuję.

Teraz bardzo proszę o zabranie głosu pana Piotra Prokopczyka, dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego NIK-u. Bardzo proszę.

Dyrektor departamentu NIK Piotr Prokopczyk:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli w tym roku w realizacji kontroli wykonania budżetu państwa w części 67 nie przeprowadzała takiej kontroli zgodnie z przyjętym założeniem.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Bardzo dziękuję.

Prosimy o koreferat panią poseł Joannę Fabisiak.

Poseł Joanna Fabisiak (KO):

Szanowni państwo, zajmowaliśmy się tymi wszystkimi punktami, dotyczącymi nauki i szkolnictwa wyższego na podkomisji i właściwie można powiedzieć, że wszystkie kwestie zostały wyjaśnione, zatem pokrótce państwu je zreferuję. Przedstawiciel NIK-u mówił, że kontrola nie była prowadzona w zakresie części 67. Natomiast wątpliwości, jakie należy zgłosić, to jest sprawa realizacji zadania: upowszechnienie promocji oraz popularyzacja nauki w ramach zadania 10.1.3. Otrzymaliśmy na podkomisji wyjaśnienie, ale ja chciałabym jednak dopytać, zanim przedstawię opinię.

Promocja nauki jest zadaniem niezmiernie ważnym. Zadanie to zostało wykonane zaledwie w 36% w stosunku do przyjętych mierników. Zatem wykonanie jest bardzo niskie. Otrzymaliśmy wyjaśnienie, przy czym głównym powodem, jak usłyszeliśmy, była pandemia. Jednak chciałabym, aby Komisja poznała te programy, których zrealizować nie można było. Wydaje się, że kto jak kto, ale właśnie Polska Akademia Nauk możliwość działania online miała ogromną.

Zatem łaskawie proszę przedstawiciela Polskiej Akademii Nauk o podanie nam tych programów, których państwo zrealizować nie mogliście. Ja wiem, że usłyszymy, że to były konferencje. Ale jakie konferencje, których nie można było przeprowadzić w trybie zdalnym, internetowo? Jeśli były to inne programy, których możliwości realizacji nie było, to także byłabym wdzięczna, gdybyście państwo odpowiedzieli na to pytanie. Wykonanie zadań zleconych na poziomie 97% nie budzi to zastrzeżeń, z wyjątkiem tego, o którym mowa przed chwilą. Tak że, pani przewodnicząca, będę wdzięczna, jeśli usłyszymy odpowiedź na to pytanie.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Rozumiem, oczywiście śpieszę, żeby zadośćuczynić tej wdzięczności. Choć mam wątpliwości, czy to jest rzeczywiście zgodne z procedurą, ale nie komplikujmy sobie życia.

Bardzo proszę, pan Tadeusz Latała. Czy jest z nami?

Kanclerz Polskiej Akademii Nauk Tadeusz Latała:

Tak, jak najbardziej.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Bardzo proszę.

Kanclerz PAN Tadeusz Latała:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowny panie ministrze, Wysoka Komisjo, wydaje mi się, że starałem się to wyjaśnić już na posiedzeniu podkomisji, ale spróbuję jeszcze raz. Wskaźnik, o którym mówi pani poseł, dotyczy oczywiście kwestii ilościowych. Jeżeli mówimy o działalnościach upowszechniających, to są oczywiście takie liczby jak liczba organizowanych konferencji, ale też liczby uczestników tych konferencji… Tutaj jest

problem polegający na tym, że praktycznie cały ubiegły rok instytucje naukowe w Polsce pracowały w trybie zdalnym.

Środki, które przeznaczamy na upowszechnianie i promocję nauki, nie są konsumowane tylko przez Polską Akademię Nauk, rozumianą jako osoba prawna, tylko są to działania realizowane we współpracy z tymi, którzy wnioskują i z którymi akademia współorganizuje różnego rodzaju przedsięwzięcia. We wskaźnikach ilościowych rzeczywiście ten rok był wyjątkowy. Nie przypominam sobie podobnej sytuacji z wcześniejszych lat.

Jeżeli mówimy o upowszechnianiu rozumianym jako działalność publikacyjna, plan wydawniczy akademii został zrealizowany w stu procentach. Akademia finansuje czy współfinansuje wiele różnego rodzaju czasopism naukowych. Są one dostępne na platformie Polskiej Akademii Nauk. Absolutnie panią poseł zapewniam, że nie było żadnego rodzaju opóźnień czy zaniechań. Te słabe wskaźniki, o których tutaj mówimy, dotyczą liczby konferencji naukowych, które można było zrealizować w formie zdalnej. One się odbyły, ale oczywiście skala tych przedsięwzięć, rozmach, zupełnie nieporównywalny do standardowych sytuacji. To w zakresie upowszechniania. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję.

Pani poseł, jak opinia?

Poseł Joanna Fabisiak (KO):

Tak jak na podkomisji, nadal nie otrzymałam odpowiedzi. Nie ma żadnego związku między liczbą uczestników… Mówimy tylko o wykonaniu budżetu. Wykonanie w tym zadaniu było bardzo niskie – 36%. Tego związku nie ma i wątpliwości pozostają, czy też raczej pewność, że jednak w tym czasie realizacja była taka, jaka była. Przede wszystkim oceniamy budżet, zatem wyjaśnienia takie, jakie były, otrzymaliśmy. Natomiast co do całego budżetu większych wątpliwości nie ma. Będę wnioskowała o pozytywne zaopiniowanie tej części budżetu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Uprzejmie dziękuję.

Szanowni państwo, trochę już podyskutowaliśmy, jednak formalności musi stać się zadość. Czy jeszcze państwo posłowie macie pytania? Otwieram dyskusję. Nie widzę. Zamykam dyskusję.

Wobec tego, czy jest sprzeciw wobec wniosku pani poseł Joanny Fabisiak o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w zakresie części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk? Sprzeciwu nie widzę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek.

Przystępujemy do rozpatrzenia i opiniowania sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie, w części budżetowej 83 – rezerwy celowe w zakresie pozycji 29. Bardzo proszę, pan minister Dariusz Piontkowski.

Sekretarz stanu w MEiN Dariusz Piontkowski:

Panie przewodnicząca, dochody w części 30 były niewysokie, bo łącznie nieco ponad 7200 tys. zł. Zrealizowano je ostatecznie w 99% założonego planu. Były to głównie wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów, różnego rodzaju opłat, między innymi za certyfikację zawodu ZSK, dopuszczanie podręczników do użytku szkolnego, kary i odszkodowania.

Zdecydowanie wyższe były wydatki w części 30. Ostateczny plan – 546 mln i kilkaset tys. zł. – zrealizowany on został w 91%. Najwyższe wydatki, ponad 88% poniesione zostały w dziale 801 – Oświata i wychowanie. Tutaj plan wydatków po zmianach wyniósł ponad 484 000 tys. zł, a został wykonany w ponad 90%. Ponadto wydatki realizowano w dziale 150 – Przetwórstwo przemysłowe – 72 000 zł, w dziale 750 – Administracja publiczna – ponad 42 000 tys. zł, ochrona zdrowia w kwocie ponad 3500 tys. zł. W dziale 853 pozostały zadania w zakresie polityki społecznej – niespełna 500 000 zł. W dziale 854 –Edukacyjna opieka wychowawcza – ponad 2000 tys. zł. W dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – ponad 10 000 tys. zł; to była dotacja dla Centrum Nauki Kopernik.

Wydatki budżetu środków europejskich w części 30. Łącznie plan wydatków – ponad 164 000 tys. zł – został wykonany w 95%. Były to programy w ramach POWER czy POPC.

Jeśli chodzi o budżet zadaniowy, to był on realizowany w zakresie siedmiu funkcji: 3) edukacja, wychowanie i opieka, 9) kultura i dziedzictwo narodowe, 11) – bezpieczeństwo i nienaruszalność granic, 15) polityka zagraniczna, 16) sprawy obywatelskie, 17) kształtowanie rozwoju regionalnego kraju oraz 22) koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna. Zadaniem priorytetowym było oczywiście zadanie: Oświata i wychowanie, na które przeznaczono łącznie prawie 640 000 tys. zł.

Jeśli chodzi o programy wieloletnie, to była kontynuacja programów funkcjonujących już od wielu lat. Pierwszy z nich to program integracji społeczności romskiej, na które wydatkowano około 500 000 zł. Następnie rozwój Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, na który przeznaczono ponad 14 000 tys. zł. Program wieloletni „Niepodległa”, który trwa do 2022 r., na który wydano ponad 1240 tys. zł. Kolejny program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu” – wydatkowano na niego prawie 38 000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o część 83 – rezerwa celowa, to w pozycji 29 – podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej, było to w związku z podwyżkami wynagrodzeń nauczycieli w 2019 r. i 2020 r. o 9,6% oraz o 6% od stycznia 2019 r. i łącznie na to zadanie wydatkowano ponad 107 000 tys. zł. Wydano prawie 100% środków. Kilkadziesiąt tysięcy zostało potem przeznaczonych na działania covidowe i zablokowane przez ministra finansów. To tyle. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję.

Bardzo proszę, pan Piotr Prokopczyk.

Dyrektor departamentu NIK Piotr Prokopczyk:

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 30 – Oświata i wychowanie. W ramach kontroli 9,9% zrealizowanych w części 30 wydatków z budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w części 30 stwierdzono, że zostały one zrealizowane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem przepisów regulujących tryb wykonywania poszczególnych rodzajów wydatków. Nie stwierdzono nieprawidłowości w wydatkowaniu środków. Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 30 – Oświata i wychowanie na podstawie sprawozdań jednostkowych, własnych, podległych, jednostek, terminowo i prawidłowo pod względem rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki oraz dysponenta głównego były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Stosowany system kontroli zarządczej zapewnił w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań dysponenta głównego w zakresie jego dochodów i wydatków oraz urzędu obsługującego ministra. Sprawozdania przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

Jeżeli chodzi o kwestię związaną z rezerwami celowymi, to w ramach kontroli wykonania budżetu państwa w części 30 w odniesieniu do rezerw celowych szczegółowemu badaniu poddano wydatkowanie środków w pozycji 68, pozycji 73 oraz pozycji 33. Środki otrzymane z wyżej wymienionych rezerw zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, natomiast niewykorzystanie środków wynikało z niższych kosztów usług telekomunikacyjnych czy kosztów energii elektrycznej, niż planowano lub też zmniejszenia liczby zadań wynikających z programu „Za życiem” ze względu na sytuację epidemiologiczną kraju. Jeżeli chodzi o kwestię związaną z pozycją 29, to pozycja ta w ramach realizacji kontroli wykonania budżetu państwa nie podlegała szczegółowemu badaniu.

Bardzo uprzejmie dziękuję.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję bardzo.

Czas na koreferat i wnioski. Pan poseł Sławomir Skwarek, bardzo proszę.

Poseł Sławomir Skwarek (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni państwo, szczegółowo budżet części 30 wraz z rezerwą celową 29 został omówiony na posiedzeniu podkomisji do spraw ekonomiki. W części 30 planu ustalono dochody w kwocie 7208 tys. zł. Dochody zrealizowano w wysokości 7169 tys. zł, co stanowiło 99,5% planu. Niemniej jednak stanowi to 87% wpływów z 2019 r.

Wydatki budżetu państwa zostały zrealizowane w kwocie blisko 497 600 tys. zł, co stanowi 91,1% planu po zmianach. Wydatki były ponoszone w ramach siedmiu działów klasyfikacji budżetowej. Zasadniczą część zrealizowano w dwóch działach: 750 – Administracja publiczna i 801– Oświata i wychowanie. Łącznie te dwa działy stanowiły 96,8% wydatków. Rezerwę celowa z pozycji 29 – podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych, prowadzonych przez organy administracji rządowej – zaplanowano w wysokości 107 672 tys. zł. Plan rezerwy po zmianach wyniósł 107 611 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości 100%.

W świetle ogólnej oceny pozytywnej wykonania budżetu w części 30 stwierdzonych w toku kontroli NIK, opinii Biura Analiz Sejmowych wraz z rezerwą celową 29 wnioskuję do Wysokiej Komisji o pozytywne zaopiniowanie tej części budżetu dla Komisji Finansów Publicznych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Zamykam dyskusję.

Czy jest sprzeciw wobec wniosku pana posła Sławomira Skwarka o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części 30 – Oświata wychowanie oraz w części 83 rezerwy celowe, pozycja 29? Nie widzę sprzeciwu. Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek.

Wybieramy posła referenta, który przedstawi opinię na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Proponuję na tę funkcję pana posła Sławomira Skwarka. Czy pan poseł się zgadza, czy jest inna kandydatura? Nie widzę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek.

Na tym porządek dzienny posiedzenia został wyczerpany. Zamykam posiedzenie. Bardzo dziękuję państwu.